

HISTÒRIA DE L'ART MEDIEVAL (Ier. cicle).

- 1.-Introducció a l'art medieval.-Història i art.- Limits. Periodització.- Orient i Occident.
- 2.-El primer art cristià.-Introducció.-La basílica.-Arquitectura oriental.-Les arts figuratives. Estètica i iconografia.- L'estil medieval.
- 3.-L'art bizantí.- Introducció.-Formació de l'art bizantí.-Arquitectura.- Arts figuratives. Estètica i iconografia.-El període iconoclasta.-L'Imperi Mitjà.-Els Paleòlegs.
- 4.-L'art del període de les invasions.-Esquema històric i cronologia.-La formació de l'art dels pobles germànics.-El substrat clàssic i indígena.-Germanisme i classicisme.- Art visigot.-Itàlia.-Gàlia:art merovingi.
- 5.-L'art Islàmic.-Componentes d'estil.-Elements i conceptes fonamentals d'arquitectura i arts plàstiques.- Orient i Occident.-Aportacions a l'art cristià de l'Edat Mitjà.
- 6.-L'art islàmic a Espanya.- Introducció.- El Califat. La mesquita de Sòr doba. Altres arts.-Les taifes.-Art almoràvide.-Art almohade.-El regne nazarí.
- 7.-Irlanda i Nòrtumbria.-L'art celta.-L'art cristià a Irlanda.-Problemàtica de la miniatura.
- 8.-L'art carolingi.-Concepte de renovació.-Arquitectura.-La seva contribució al romànic.-La pintura. Escoles de miniatura.-L'art otònida.-Punts de partida.-Europa prerromànica.
- 9.-L'art asturià i l'art "mossàrab".-L'art asturià. Etapes.-Arquitectura.- Pintura.-Orfebreria i altres arts.- L'art "mossàrab". Definició i problemàtica.-Els territoris musulmans.-Els territoris cristians.-La miniatura. El Beatus. Problemàtica. Origen. Difusió.- La transició al romànic.
- 10.-L'art romànic.- Introducció.-El sistema romànic.-Evolució i problemàtica.
- 11.-L'art romànic.-L'arquitectura i l'escultura.-La qüestió del primer romànic. Teories.- Principals corrents de l'arquitectura.-El pas al segon romànic.-Revisió de l'arquitectura als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 12.-L'art romànic.-L'arquitectura i l'escultura.- L'escultura.-Tècnica.- Evolució.-Programa i iconografia.-El camí de peregrinació a Santiago.-Imatgeria.-Revisió de l'escultura als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 13.-L'art romànic.-La pintura.- Introducció.-Tècniques.-Programa i iconografia.- La pintura mural.-La pintura sobre taula.-La miniatura.-La vidra.-Revisió de la pintura als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 14.-L'art romànic.-Les arts aplicades.- Revisió de les arts aplicades als diferents països d'Europa. La península ibèrica.
- 15.-El Cister.-Origens.-Sant Bernat.- El monestir.-Problemàtica de l'arquitectura.-La miniatura.-França.-Expansió.-La península ibèrica.

16.-L'art gòtic.- Introducció.-Etapes.-Romànic i gòtic.

17.-L'art gòtic.-L'Arquitectura.-La ciutat.-Arquitectura religiosa.La catedral.Tècnica, estructura, organització.-L'espai gòtic.-La vidriera.-Arquitectura civil.-Evolució de l'arquitectura gòtica i revisió als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

18.-L'art gòtic.-L'escultura.-Romànic i gòtic.-Estil.Iconografia.-Les portades.-El retaule.-El sepulcre.-El cor.-Altres escultures.-Evolució de l'escultura gòtica i revisió als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

19.-L'art gòtic.-La pintura.-Romànic i gòtic.-Tècniques.-Programa i iconografia.-Pintura.Miniatura.-Vidriera.-Evolució de la pintura gòtica i revisió als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

20.-L'art gòtic.-Les arts aplicades.- Revisió de les arts aplicades als diferents països d'Europa.La península ibèrica.

HISTÒRIA DE L'ART MEDIEVAL. BIBLIOGRAFIA.

1. Bibliografia general sobre l'art de l'Edat Mitja.

- RÉAU, L.: Iconographie de l'art chrétien, Paris, 3 vols. 6 toms, 1956-59.
SCHLOSSER, J.: El arte de la Edad Media, Barcelona, 1981 (ed. alemana, 1923).
FOCILLON, H.: L'art d'Ocident, Paris, 1965 (1a ed. 1938).
MALE, E.: Art et artistes du Moyen Âge, Paris, 1968.
MALE, E.: El arte religioso, Méjico, 1966 (1a ed. francés, 1945).
DURLIAT, M.: Introducción al arte medieval en Occidente, Madrid, 1979.
BRAUNFELDS, W.: Arquitectura monacal en Occidente, Barcelona, 1975.
BALTRUSAITIS, J.: Le Moyen Âge fantastique, Paris, 1955.
CHUECA, F.: Historia de la Arquitectura Española, Madrid, 1965.
PALOL, P. de: L'art en Espagne du royaume visigothique à la fin de l'époque romane, Paris, 1967.
YARZA, J.: Arte y arquitectura en España 500-1250, Madrid, 1979.
YARZA, J.: La Edad Media, Historia del Arte Hispánico, Madrid, 1980.
Encyclopédia Universale dell'arte, 15 vols. Venecia -Roma, 1961.
YARZA, J., i altres: Fuentes y documentos para la Historia del Arte, Barcelona
VV. AA.: L'art català. Estat de la qüestió, Barcelona, 1984.

198

2. Art paleocristià i bizantí.

- BATILLE HUGUET, P.: Arte paleocristiano, Ars Hispaniae, voll. II, Madrid, 1947.
BECKWITH, J.: Early Christian and Byzantine Art, Londres, 1970.
DELVOYE, C.: L'art byzantin, Paris, 1967.
GRABAR, A.: La peinture byzantine, Ginebra, 1953.
" : La Edad de Oro de Justiniano, Madrid, 1966.
" : El primer arte cristiano, Madrid, 1967.
" : Christian Iconography, Princeton, 1968 (hi ha ed. francesa).
KRAUTHEIMER, R.: Early Christian and Byzantine architecture, Londres, 1975,
STERN, H.: L'art byzantin, Paris, 1966. (hi ha ed. castellana, 1985).
MANGO, C.: The Art of Byzantine Europe, Londres, 1972.
PALOL, P. de: Arqueología cristiana de la España romana, Madrid-Valladolid, 19

3. Alta Edat Mitja.

- CORBOZ, A.: Haut Moyen Âge, Friburg (Suissa), 1970.
CONANT, J. K.: Carolingian and romanesque architecture (800-1200), Londres, 1966.
DODWELL, C. R.: Painting in Europe (800-1200), Londres, 1971.
BECKWITH, J.: El primer arte medieval, Méjico, 1965.
HUBERT, J.; PORCHER, J.; VOLBACH, W.: La Europa de las invasiones, Madrid, 1968.
" " " : El Imperio Carolingio, Madrid, 1968.
GRODECKI, L.; MUTHERICH, F.; TARALON, J.; WORMALD, F.: El siglo del año mil, Madrid, 1971.
GRABAR, A.; NORDENFAIK, C.: Le Haut Moyen Âge, Ginebra, 1957.
PALOL, P. de: Arte hispánico de época visigoda, Barcelona, 1968.
BONET CORREA, A.: Arte pre-románico asturiano, Barcelona, 1967.
PITA ANDRADE, J. M.: Arte asturiano, Madrid, 1963.
SCHLUCK, H.: Arte asturiano, Ars Hispaniae, II, Madrid, 1947.
FERNÁNDEZ ARENAS, J.: Arquitectura mozárabe, Barcelona, 1972.
FONTAINE, J.: L'art mozárabe, La Pierre-qui-vire, 1977 (ed. castellana, 1978).
GÓMEZ MORENO, M.: Iglesias mozárabes, Madrid, 1919 (reimp. 1975).
" " : Arte mozárabe, Ars Hispaniae III, Madrid, 1951.
SCHLUCK, H.: Arte visigodo, Ars Hispaniae II, Madrid, 1947.
FONTAINE, J.: L'art préroman hispanique, La Pierre-qui-vire, 1973 (ed. castellana, 1978).
HENRY, F.: L'art irlandais, 3 vols., La Pierre-qui-vire, 1963.
VERZONE, P.: From Theodosius to Charlemagne, Londres, 1968 (hi ha ed. francesa).
SCHAPIRO, M.: Late Antique, Early Christian and Mediaeval Art, Londres, 1980.

4. Art Islámico.

- MARQUAIS, G.: L'art musulman, Paris, 1962(ed. castellana, Madrid, 1963).
VITTO-LORÉ, J.: El Islam, Barcelona, 1965.
CRESWELL, C.A.C.: Early Muslim architecture, Oxford, 1932-40.
MURQAIS, R.: L'architecture musulmane d'Occident, Paris, 1954.
BUTTINGHAM, R.: La peinture arabe, Ginebra, 1962.
GUILLAMON, O.: La formación del arte islámico, Madrid, 1979.
TERRASSÉ, I.: L'Islam d'Espagne, París, 1958.
TORRES BALBÁS, L.: Ciudades hispanomusulmanas, 2 vols., Madrid, 1971.
" " :
GÓMEZ MORENO, M.: Arte árabe español hasta los almohades, Ars Hispaniae III,
Madrid, 1951.
TORRES BALBÁS, L.: Arte almohade, Arte nazari, Arte mudéjar; Ars Hispaniae IV,
Madrid, 1949.
" " : Artes Almorávide y Almohade, Madrid, 1955.
PAYÓN, B.: Arte toledano, islámico y mudéjar, Madrid, 1973.
FERRÁS, G.M.: Arte mudéjar aragonés, Zaragoza, 1978.
Actas del I Simposio internacional de mudejarismo (Teruel, 1975), Madrid, 1981
Actas del II Simp. intern. de mudejarismo (Teruel, 1981), Teruel, 1982.

5. Art románico.

- CROZET, R.: L'art roman, Paris, 1962.
BLOCH, E.: BLOCH, P.: L'art roman, débuts et apogée, Paris, 1966.
FRANZ, H.G.: Le roman tardif et le premier gothique, Paris, 1973. FOCILLON, H.: L'
KUBACH, E.: Arquitectura románica, Madrid, 1974.
FOCILLON, H.: L'art des sculpteurs romans, Paris, 1964.
MALE, E.: L'art religieuse du XII siècle en France, Paris, 1922(noves eds.).
DEMUS, O.: La peinture murale romane, Paris, 1968.
MICHEL, P.H.: La peinture romane, Paris, 1963.
GRABAR, A.: NORDENFALK, C.: La peinture romane du XI au XIII siècles, Ginebra,
DURLIAT, M.: L'art roman, Paris, 1984. 1958.
WETTSTEIN, J.: La fresque romane: Italie-France-Espagne, Paris, 1971.
" " : La fresque romane: La route de Saint Jacques..., Paris, 1978.
DURLIAT, M.: L'art roman en Espagne, Paris, 1962(hi ha ed.esp.).
PUIG I CADAFALCH, J.: L'arquitectura romànica a Catalunya, Barcelona, 1909-1918
Collecció ZODIAQUE, La nuit des temps, monografies sobre l'art romànic als
diferents països.
GUDIOL RICART, J.; GAYA NUÑO, J.A.: Arquitectura y escultura románicas, Ars
Hispaniae V, Madrid, 1948.
WHITEHILL, W.M.: Spanish Romanesque Architecture of the Eleventh Century,
Oxford, 1940 (reimpresió 1968).
GUDIOL RICART, J.; COOK, W.S.: Pintura e imagineria románicas, Ars Hispaniae
VI, Madrid, 1948.
CARBONELL, C.: L'art romànic a Catalunya. Segle XII, Barcelona, 1974-75.
HEARN, M. F.: Romanesque Sculpture, Oxford, 1981.

6. Art gótico.

- ALVAREZ, M.: L'architecture cistercienne en France, 2 vols., Paris, 1943.
 DUMIER, A.; PORCHER, J.: L'art cistercien, La Pierre-qui-vire, 1962.
 DUMIER, A.: L'art cistercien hors de France, La Pierre-qui-vire, 1971.
 DUBY, G.: Saint Bernard, l'art cistercien, Paris, 1976 (ed. castell), 1981.
- SALET, F.: L'art gothic, Paris, 1963.
 Jantzen, H.: Arquitectura górica, Buenos Aires, 1970.
 SIMSON, O. von: The Gothic Cathedral, Princeton, 1974 (hi ha trad. castellana).
 PANOFSKY, E.: Abbot Suger on the Abbey Church of Saint Denis, Princeton, 1946.
 GRODECKI, L.: Arquitectura górica, Madrid, 1977.
 NIETO ALCAIDE, V.: La luz, simbolo y sistema visual, Madrid, 1978.
 FRANKL, P.: Gothic Architecture, Londres, 1962.
 WHITE, J.: Art and Architecture in Italy, 1250-1400, Londres, 1966.
 WEBB, G.: Architecture in Britain: The Middle Ages, Londres, 1956.
 TORRES BALBÁS, L.: Arquitectura górica, Ars Hispaniae VII, Madrid, 1952.
 LAMBERT, E.: L'art gothique en Espagne au XII et XIII siècles, Paris, 1931
 ERLANDE-BRANDENBURG, A.: L'art gothique, Paris, 1984. (trad. 1977).
- JULLIAN, R.: La sculpture gothique, Paris, 1965.
 SAUERLANDER, W.: La Sculpture gothique en France 1140-1270, Paris, 1972.
 STONE, L.: Sculpture in Britain: The Middle Ages, Londres, 1972.
 MALE, E.: L'art religieux du XIII siècle en France, Paris, 1919.
 " : L'art religieux de la fin du Moyen Âge en France, Paris, 1908.
 Turan i Sanpere, A.; Ainaud, J.: Escultura górica, Ars Hispaniae VIII, Madrid, 1956.
 MULLER, Th.: Sculpture in the Netherlands, Germany, France and Spain, 1400-1500, Londres, 1966.
- DUPONT, J.; GNUDI, C.: La peinture gothique, Ginebra, 1954.
 STERLING, Ch.: Les peintres du Moyen Âge, Paris, 1942.
 TOESCA, P.: Il Trecento, Torino, 1951.
 ANTAL, F.: El mundo florentino, Madrid, 1963.
 PANOFSKY, E.: Early Netherlandish Painting, 2 vols., Cambridge, 1953.
 WEISS, M.: Painting in Florence and Siena after the Black Death, Princeton, 1951.
 " : French Painting in the Time of Jean de Berry, Londres, 1967.
 RICKERT, M.: Painting in Britain: The Middle Ages, Londres, 1965.
 GUDIOL RICART, J.: Pintura górica, Ars Hispaniae IX, Madrid, 1955.
 PORCHER, J.: L'enluminure française, Paris, 1959.
 AUBERT, M.; CHASTEL, A.; GRODECKI, L.: Le vitrail française, Paris, 1958.
 MARKS, R.; MORGAN, N., The golden Age of English manuscript painting, 1200-1500, N. York-Londres, 1981.